

TRANSCRIPT VAN DE RAADSVERGADERING VAN DE GEMEENTE LAREN

d.d.

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Dames en heren, 8 uur. Ik merk een wat opgewonden stemming. Ik denk dat ik hem kan verklaren. Ik wil deze vergadering openen van woensdag 3 juli. Die vooral in het teken zal staan van het vaststellen van de kadernota 2020-2023. Eerst geef ik u een bericht van verhindering van Sean Bogaers en mevrouw Timmermans. Verder wil ik kenbaar maken dat er een motie van alle fracties is ontvangen die hoort bij het agendapunt kadernota. Kunnen wij de agenda zo vaststellen? Ja?

2. Bekendmaking aanbeveling nieuwe burgemeester

De voorzitter: Dan zijn wij toe aan het tweede agendapunt: Bekendmaking aanbeveling nieuwe burgemeester. Het gaat om een mededeling van de voorzitter uit de vertrouwenscommissie. Hij doet dit aan de hand van een persbericht. Daarna zal het persbericht worden uitgedeeld. Kan ik het woord geven aan de voorzitter van de vertrouwenscommissie? De heer Van der Zwaan.

De heer Van der Zwaan: Dank u wel voorzitter. Voordracht nieuwe burgemeester. De gemeenteraad van Laren heeft in zijn vergadering van 3 juli 2019 de heer Nanning Mol, 38 jaar, aanbevolen als nieuwe burgemeester van Laren. Dat heeft de voorzitter van de vertrouwenscommissie e heer Wim van der Zwaan zojuist bekendgemaakt in de openbare raadsvergadering. De heer Mol, VVD, volgt mevrouw Rinske Kruisinga op, die sinds september 2017 waarnemend burgemeester is in Laren. De heer Mol is thans wethouder en eerste locoburgemeester in de gemeente Voorschoten. Daarnaast is hij lid van het dagelijks bestuur van de regio Holland Rijnland. En van de regionale dienst openbare gezondheidszorg Hollands Midden. Voor zijn wethouderschap was hij fractievoorzitter in de gemeenteraad van Voorschoten en in de diverse functie werkzaam in Den Haag, waaronder als hoofd vereniging zaken en internationaal bij de VVD en strategisch bestuur advies bij de Unie van Waterschappen. De gemeente vindt in de heer Mol de gezochte verbinder met een authentieke bestuursstijl. Hij is aimabel, doelgericht in het werk, communicatief vaardig en analytisch sterk en bestuurlijk sensitief. De aanbeveling van de raad zal worden aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. De benoeming is definitief na ondertekening van het koninklijk besluit. Naar verwachting zal de beëdiging van de nieuwe burgemeester plaatsvinden op 30 september 2019. Ik wil daar nog een voetnoot aandoen dat de beslissing van de raad unaniem was en met een acclamatie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. U heeft in de toekomst vanaf 30 september een nieuwe burgemeester. U heeft het inderdaad de acclamatie gedaan. Dat is denk ik heel bemoedigend voor de toekomstige burgemeester. Wij kunnen overgaan tot de orde van de dag. Dat zijn raadsvoorstellen. dat is nummer één: de kadernota, waarbij het voorstel is vaststellen kadernota 2020-2023 en ik geef wederom aan dat dit deze bijeenkomst livestream te volgen dat u dus spreekt via de voorzitter waardoor uw naam gekend straks wordt in het transcript. Wij hebben ook bij de kadernota een motie ontvangen, van alle fracties en ik neem aan dat u in uw termijn steeds deze motie ook wel verwerkt. U kent de motie. Eerst vaststellen en daarna motie. Wie kan ik als eerste het woord geven? Er is een volgorde afgesproken. Ik zie er ook tijd bijstaan. Dat betekent dat we gaan beginnen met D66.

De heer Calis: Misschien een korte inleiding?

De voorzitter: U kun daarmee instemmen, ik zie niet dat iemand tegen stemt dus dan wordt daarmee ingestemd. Mijnheer Calis, wethouder.

De heer Calis: Dank u wel, Voorzitter. Ja ik heb behoefte om enkele korte inleidende zinnen te geven voor de presentatie van deze kadernota. De kadernota geeft duidelijk een inzicht in de stand van zaken zoals we die in de laatste maanden in de aanloop hiernaartoe hebben kunnen voorzien en berekend. En daar hebben we onderscheid gemaakt tussen kaders stellende, autonoom en de investeringsbeslissingen. Ik moet u wel zeggen dat u ziet dat het een worsteling was. We hebben er ook een beetje op gepreludeerd bij de behandeling van de jaarrekening in de vorige raadsvergadering, maar als wij een kadernota presenteren die niet sluitend is voor 2020 dan kunt u zich voorstellen dat dat een geen eenvoudige zaak is. Daar is nog boven opgekomen afgelopen donderdag heb ik de eerste resultaten gekregen van doorrekening van de effecten van de meicirculaire. In de kaders stellende overzicht ziet u opgenomen voor de meicirculaire een positieve verwachting van € 350.000. Ik moet u zeggen dat dat totaal anders is uitpakkt, die € 350.000 die is niet alleen niet positief, maar zelfs zijn daar nog negatieve effecten van duidelijk. Met name omdat de algemene uitkering voor door het Rijk wordt verlaagd vanwege de groei van het ozb-vermogen van Laren omdat de huizenprijzen stijgen. Dan gaat het Rijk minder toekennen en een grote tegenvaller was ook dat de verwachte compensaties in het btw compensatiefonds geschrapt zijn. Afgelopen donderdag is dat bekend geworden. Dat betekent dat wij deze kadernota u graag presenteren als zeer richtinggevend, maar moeten stellen dat voor de begroting en daar is uiteraard het streven en de hoop en de verwachting dat we die sluitend zullen kunnen presteren maar u zult begrijpen: als deze toch enorme tegenvaller die donderdag is gepresenteerd, dat we daar ideeën voor hebben voor bezuinigingen die we door kunnen voeren, inkomstenverschuivingen, maar die terdege nog bestudeerd moeten worden, die ik ook met mijn collega's in het college moet bekijken en doorrekenen en dus ik vraag u deze kadernota als richtinggevend te beschouwen en ik ben het aan u verplicht om zo snel mogelijk, maar dat zal toch niet eerder zijn dan begin september, half september u te kunnen presenteren hoe wij de begroting sluitend kunnen maken voor de komende vier jaar. Kijk, van zoals het er nu voor lag met alleen 2020 een negatieve post van 135.000, dat was niet heel erg moeilijk om te kijken hoe we daar uit moesten komen, daar zijn ook ideeën over, maar in deze situatie vergt het wel iets meer dan een paar opportune maatregelen. Dus ik kan daar helaas op dit moment verder niet op ingaan, maar u zult er zo snel mogelijk over horen van mij.

De voorzitter: Dank u voor de informatie. Of de raadsleden er blij mee zullen zijn is van een andere orde, maar ik wilde nu de orde van de vergadering volgen en dat betekent dat u allen 10 minuten heeft voor uw beschouwingen en dat D66 begint.

De heer Wegter: Dank u zeer, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Wegter.

De heer Wegter: Allereerst complimenten aan het college voor de consistente wijze waarop zij de kadernota hebben samengesteld. Ik begreep ondertussen dat het niet meer is richtinggevend document en dat we uiteraard de zaak dan opnieuw op de zaak moeten terugkomen wanneer we tegen half september door het college nader worden geïnformeerd over de actuele gegevens die nog niet in deze kadernota zijn verwerkt. Hetgeen alleen de zorgen waarschijnlijk nog groter zal maken. Mevrouw de voorzitter, dit college zit nu ongeveer een jaar. En het is een goede gewoonte dat het eerste jaar van de regering, in dit geval het college, dan worden de plannen gemaakt en in het tweede jaar wordt het geïnvesteerd. In het derde jaar wordt geoogst. En in het vierde jaar gaat men naar nieuwe verkiezingen toe. En dus zijn we dus nu bij het tweede jaar aanbeland en moeten we denk ik een eerste balans maken wat het beleid tot de beide intenseringen respectievelijke ambities oplevert en resultaten oplevert. Ik onderscheid de volgende beleidsdomeinen. Als eerste plaats woningbouw in samenhang met ruimtelijke ordening en wegenverkeer. Dat is het eerste. Het tweede is duurzaamheid, inclusief wateroverlast en bomengebied. Het derde betreft het sociaal domein. En de vierde is de bestuurlijke vernieuwing. Op ieder van die punten zal ik een paar opmerkingen willen maken. Met betrekking tot de bestuurlijke vernieuwing zijn we nu een aantal, wat zeg ik, ik ben daarin al meer dan half jaar verder nadat de provincie bekend maakte de koers te wijzigen. En dus

is de vraag of ondertussen Laren, het college en de raad in staat zijn geweest om die bal op te pakken die door de provincie en door de minister aan ons is toegereikt om zelf dezelfde experimenteerruimte te gebruiken om tot een aanzet te komen voor een bestuurlijke vernieuwing. Dan moet helaas worden vastgesteld en ik zeg dat met zonder enige leedvermaak dat de resultaten per se nou niet erg bemoedigend zijn. Om niet te zeggen dat er vooralsnog sprake is van totale impassé met betrekking tot de vraag wat Laren zou moeten doen, welke initiatieven nodig zijn om de zaak in beweging te krijgen. Vooralsnog heb ik te maken met een stand still en is er weinig creativiteit te maken. Wellicht dat in de komende maanden, de andere jaren dit anders gaat worden, mocht niet het geval zijn, mevrouw de voorzitter, dan sluit ik niet uit dat we over een aantal jaren toch weer moeten terugkomen bij een optie die vorig jaar door deze grote meerderheid van deze raad is afgewezen. Woningbouw, ruimtelijke ordening en verkeer. We hebben een paar jaar geleden in 2017 het wegenverkeersplan gekregen waarin een op een zeer compacte wijze de ambities worden weergegeven met betrekking tot het wegenverkeersplan, asfaltering, et cetera. Wij hebben niet de indruk dat dat schema wat daar aan de orde is inclusief de budgettering die daarvoor nodig is, dat die al te rigoureuus wordt gevolgd, zachtjes uitgedrukt. Dus een waarschuwing van onze zijde dat hier toch echt meer gedaan moet worden en dat hier meer ambities moeten komen dan tot op heden in een kadernota bleek met betrekking tot die wegenverkeer. Wat woningbouw betreft, ja daar kan deze zeer competente wethouder ook niks aan doen, heeft het voor een deel te maken met een erfenis die van vroeger is, maar we moet met elkaar vaststellen dat met betrekking tot de belangrijkste elementen van de woningbouw, dat we niet zo verder zijn dan oriënterende gesprekken waarbij ook inderdaad de bewoners en omwonenden moeten worden betrokken. Maar dat we vooralsnog weinig zicht hebben op concrete bouwprojecten in de komende tijd. Maar ik prijs nogmaals de wethouder voor zijn niet aflatende vasthoudendheid om de raad en alle andere belanghebbenden te betrekken bij deze zaak en ik onderstreep nog een keer dat het zeker niet aan de wethouder ligt wanneer er van evidente vertraging sprake is. Dan in datzelfde kader ben ik enigszins bezorgd over de omgevingswet die per 1/1/2021 in werking treedt, ook daar zijn een paar oriënterende gesprekken geweest, maar ik heb niet de indruk dat we hier al zicht hebben op wat er allemaal nog moet gebeuren. Dus er wordt, de eerste verantwoordelijkheid ligt hier natuurlijk bij de BEL-combinatie maar gezien de enorme opdracht die er ligt heb ik de indruk dat er wel extra stappen zullen moeten worden gezet om hier verder te komen. Wat de verkeersmaatregelen betreft: dit college was evenals de vorige colleges, was ook weer zo optimistisch om te zeggen dat we aan de stoplichtenkwestie bij de Brink, dat dat nu echt zou worden opgelost. Ik kom daar regelmatig langs en ik heb niet de indruk dat we veel verder zijn met deze situatie in vergelijking met acht jaar geleden. Sociaal domein, ook daar kun je spreken, zou je kunnen zeggen is er sprake van een autonome ontwikkeling waar het college voor een deel natuurlijk geen grip op heeft. Dat we nu een situatie belanden dat we de reserves aan het uitputten zijn en dat we volgend jaar aan de nullijn zitten geeft extra reden voor zorg. Ik ben dan ook benieuwd of het college met mij, met ons van mening is dat we zullen moeten zien hoe we wellicht de algemene reserve toch zouden moeten aanspreken om hier een buffer op te bouwen. Ik herinner me dat we twee jaar geleden in het vorige college een te ruime overschot hadden van ik meen 8 ton en toen vond men het nuttig om daar een deel van niet voor de reserve van het sociale domein terrein te reserveren maar voor andere doeleinden. We hebben toen al gewaarschuwd dat het onverstandig was. Dat is toen gebeurd inderdaad. Ik meen 8 ton, waarvan 5 ton in de reserve ging van het sociale domein en 3 ton werd voor andere doeleinden gereserveerd. Dat is toen gebeurd tegen onze wil. Het is nu blijkt dat dat een niet zo'n verstandige gang van zaken is. Duurzaamheid, een moeilijk thema, politiek uitermate lastig niet, alleen in deze gemeente maar ook landelijk en zelfs Europees. Maar vooralsnog weinig nieuws te melden is onze indruk. Het bombeleid dat dan jarenlang als een grote prioriteit wordt gezien, komt maar niet van de grond en ja de wateroverlastproblematiek is voor de vorige wethouder was dat een brug te ver. De huidige wethouder gaat met groot enthousiasme en met veel talent aan de slag maar ook vandaag moeten we vaststellen dat de concrete resultaten vooralsnog niet overtuigend zijn. Zelfs met betrekking tot de afkoppeling van de verschillende openbare gebouwen valt nog wel de een ander te doen en we wachten nog steeds met grote spanning op wanneer het eerste partnerproject in werking gaat komen, dus ook daar is haast geboden. Dan inderdaad de kwestie hoe staan we er nu financieel voor. U heeft gezien en dat

memoreert de wethouder, dat we voor het tussen jaar '...' 2020 op 132.000 negatief komen en dat daarna gerekend wordt met positieve saldi. Ik denk dat we deze cijfers nu maar even moeten laten voor wat het is en we daarop terug moeten komen in het licht van nieuwe gegevens die zullen worden aangereikt. Maar één ding is duidelijk: als we zoals we vorige week ook al bespraken bij de jaarstukken, moeten spreken van een uiterst precaire financiële situatie, dan wordt dit door deze nieuwe gegevens alleen nog maar eens bevestigd en is het dus alle reden om nu de hand aan de ploeg te slaan. Dus is die motie die gelukkig door alle partijen is ondertekend is lijkt mij uitermate relevant en nodig. En ik ben uitermate benieuwd of ook het college dezelfde mening is toegedaan, onze indruk is op grond van de reacties van het college.

De voorzitter: ... het college.

De heer Wegter: Onze indruk is op grond van de reacties van het college naar aanleiding van jaarstukken dat het college ook zelf erg overtuigd is van een noodzaak dat nu de hand aan de ploeg moet worden geslagen. En dat belangrijke en diep ingrijpende maatregelen nodig zijn. We wachten dus met grote spanning op wat dat gaat opleveren. Nog een paar punten die de zwakheid van de begrotingen nog eens onderstrepen. Het Huis van Laren is een tekort van 350.000, dus niet 150.000 maar 350.000. En we moeten ervan uitgaan dat het in de komende jaren 150.000 zal zijn. Dat begrijp ik, maar we werden dit jaar in ieder geval verrast dat het niet 150 maar 350 was en de wethouder is de vorige week een poging gedaan daartoe uitleg te geven. Die uitleg heeft mij niet helemaal overtuigd. Maar goed, laten we aannemen dat dat met volgend jaar weer 150.000 blijft. De Biezem, daar blijken we ook een negatief saldo, meer dan we hadden berekend. En dus moeten we daar ook wel aan de bak en over het raadhuis zou ik graag nadere gegevens vernemen hoe daar de situatie ervoor staat. We zijn eerder verrast geworden in de vorige periode door een notitie die aangaf dat de zaak ietwat uit de hand was gelopen om het zachtjes uit te drukken. Ondertussen neem ik aan heeft men beter zicht op de gang van zaken en graag zouden wij nadere uitleg krijgen hoe de raadhuisituatie op dit moment voor staat. Dan de BEL-combinatie. Ja, als er één ding duidelijk is dat is die BEL-combinatie aan haar absolute maximum zit wat aan lasten kan worden toegekend. Er is geen sprake meer van de reserve en dus moeten de reserves van de gemeente worden aangestoken, inclusief die van Laren. En onze vraag is eigenlijk: wanneer men nu denkt op het niveau van de BEL-combinatie een eigen capaciteit te vinden die de BEL-combinatie onafhankelijk maakt van eventuele buffer die via de gemeente moeten worden aangedragen. Het lijkt ons toch noodzakelijk dat de BEL-combinatie over een eigen zelfstandige capaciteit beschikt waarop eventueel negatieve saldi kunnen worden afgeschreven. Dan de investeringen. Er wordt gesproken in een totaal van 1,4 miljoen, dat is een prachtig. 1,4 miljoen en daarvan gaan in de komende jaren dan maar 3 ton. Dus volgend jaar wordt het groots aangepakt. Maar of die 1,4 miljoen dan genoeg is weet ik niet. Ik geef een klein voorbeeld. Het lijkt triviaal, maar de burgemeesterswoning wordt genoemd. Daar wordt een nieuw rieten dak op gezet en dat kost € 18.000.

De heer ...: '...'

De heer Wegter: Ah, er stond burgemeesterswoning.

De heer ...: '...'

De voorzitter: Oké, de duidelijkheid is gecreëerd. Niet de burgemeesterswoning, maar.

De heer Wegter: Goed, maar ik bedoel, laten we de '...' voor wat het is. Wij stellen vast dat de beamptenwoning die de heer Nanning Mol straks mag betreden, dat die enige renovatie behoeft, sommige experts spreken van 3 ton anderen zeggen dat het nog meer zou zijn als u rekening moet houden met beveiligingsmaatregelen die de wet nu voorschrijft. Kortom: daar is een enorme uitgave mee gemoeid. Ik heb niet de indruk dat dat al in de boeken is verwerkt. De verduurzaamheidsprojecten **Ditron**, Ik weet niet wat daarmee bedoeld wordt en is dat genoeg? Ook de kosten van de omgevingswet worden met pm aangeduid en ook dat is natuurlijk dan de vraag: wat gaat dat feitelijk betekenen? Pm is mooi, maar

daarmee los je natuurlijk de begrotingsproblemen niet op. Dan de vraag over de ozb. De opbrengst stijgt zegt men. Dat vinden wij merkwaardig want het afgelopen jaar blijkt de opbrengst van de ozb gedaald als gevolg van het feit dat via, jaja, 10%, 10% van de totale opbrengst is vorig jaar in mindering gebracht, als jazeker, als gevolg van reacties van de zijde van de burgers, is 10% ingehouden en onze vraag is dus hoe men nu kan vasthouden dat we volgend jaar kunnen rekenen met een verhoging van de opbrengst.

De voorzitter: Kunt u tot een afronding komen?

De heer Wegter: Ik rond af mevrouw de voorzitter. De conclusie is duidelijk, de situatie is zorgwekkend. Dat betekent dat de financiële en, de wethouder heeft gisteravond nog eens onderstreept, wij wachten met belangstelling de reactie van het college af met betrekking tot een motie die is ingediend. Wij geven voorzetje voor waar over nagedacht kan worden als er mogelijk bezuinigd gaat worden. Dan zou men in de eerste plaats kunnen denken, denk ik aan het Brinkplan plus de nadere straatrenovatie om dat maar aan de zijde te schuiven, dat levert € 750.000 op en ik denk dat dat een aardig bedrag is waarmee we de zorgen misschien ietwat kunnen verminderen. Dank u zeer voorzitter.

De voorzitter: Dank u mijnheer Wegter. Zoals in de cijfers in de kadernota richtinggevend zijn gelet op de eisen, merk ik ook dat de tijd die genoemd is voor uw inbreng ook richtinggevend is. Kan ik nu het woord geven aan Liberaal Laren.

De heer De Jong: Geachte aanwezigen. Voor ons ligt de kadernota 2020-2023, na 2023 neemt het tekort toe tot € 332.000. Alleen voor 2020 is er een inflatiecorrectie meegenomen van 2% en een cao-stijging en pensioenen van 5%. De jaren daarna blijven deze kosten op dit niveau. Dus er is 0% stijging geraapt. Dat houdt in dat hoge kosten en hoge salarissen van 2021 tot en met 2023 gecompenseerd moeten worden met een evenredige toename van de opbrengsten in de jaren. Dat kader wordt dus niet ingevuld. En komt pas in de betreffende jaren 2021 2022 en 2023 in de begroting. Er wordt dus geen juist beeld geschetst van de jaren. Want 0% stijging zou het zeker niet zijn. Hogere lasten zijn een zekerheid. Dat krijg wij allen dus nog niet te zien. Algemene indruk van de opbrengstenkant. Als je deze kadernota leest valt het ons op dat de algemene uitkeringen van het Rijk de grootste inkomstenbron van de gemeente, de komende jaren met gelijkblijvend kostenniveau als uitgangspunt wel al met ongeveer 2% jaarlijks stijgen. Wat waarschijnlijk na wat ik net gehoord hebt dan niet zo zal zijn. Komt er dan ook extra compensatie bij van het Rijk bij, en hogere inflatie? Ook de ozb-opbrengsten worden over een hoogte met meer dan 10% de komende jaren. Hier zijn wij het niet mee eens. De extra inkomsten worden in 2023 € 400.000. De inflatie is dan niet meegenomen volgens de toelichting in de kadernota. En de verwachte waardevermindering van de woningen wel. Deze verwachte waardevermindering wordt dus niet gecorrigeerd met een tarief om de totale lasten voor de Larense inwoner gelijk te houden. Straks komt daar dus ook nog de inflatie bij bovenop die € 400.000 als extra last voor de inwoners van Laren. De afspraak is dat het totaalbedrag dat binnenkomt ongeacht hoogte huizenprijzen hetzelfde moet blijven. We zitten al jaren veel te hoog qua ozb-inkomsten. Liberaal Laren verwacht van het college dat ze zich aan deze afspraak eindelijk gaat houden. De algemene indruk van de kostenkant. Aan de kostenkant worden wel heel eenvoudig alle lopende kosten ingevoerd en aangepast aan wat er nodig is. En er komen vele extra kosten bij op basis van extra wensen. Voorbeelden: gladheid bestrijden extern plaatsen, € 20.000, kinderarrangement, € 40.000 jaarlijks extra. Calamiteitenbudget riolering € 20.000 jaarlijks extra. BEL-organisatie, meer dan € 500.000 jaarlijks extra. Op geen enkele manier is er gekeken of er ook maar is bezuinigd kan worden. Terwijl toch het merendeel van de partijen in deze raad hierop aangedrongen heeft. De eerste bezuinigingspost zou de € 400.000 voor het centrumplan moeten zijn. Dat zet gelijk zoden aan de dijk. Conclusie en nieuwe kaders. De kosten worden geëxtrapoleerd op basis van wat er was en extra wensen toegevoegd. Om deze kosten dan te kunnen dekken wordt de ozb verhoogd en de algemene uitkering opgehoogd. Terwijl deze algemene uitkering niet goed in te schatten zijn. De inkomsten worden dus opgerekt terwijl de kosten vaak krap ingeschat worden en uiteindelijk hoger worden. Wij stellen voor jaarlijks € 400.000 cumulatief te bezuinigen. Dus van jaar op

jaar extra en dit dus als kader mee te nemen. Niet de laatste inwoner maar extra belast met ozb, maar bezuinigen. De tering naar de nering zetten. Tegenvallers in het sociale domein, het wegvallen van de precario op ondergrondse leidingen per eind 2021. Leges aanwezig uit grote projectengevallen. En extra lasten van de BEL moeten opgevangen worden met forse ingrepen in het uitgavenpatroon en door alle leges kostendekkend te maken. Al deze bezuinigingen als extra kosten te vermelden in de begroting 2020-2023. In de kadernota worden ook posten onttrokken aan de algemene reserve. Deze post is te laag en deze onttrekkingen kunnen dus niet plaatsvinden. Breng het terug naar de vereiste 30%. Breng de algemene reserve op orde binnen de kadernota. Dus uiterlijk in 2023 en verwerk deze bedragen in de kadernota en in de begroting. Nog een kader om te onthouden: nooit de tafelzilver verkopen als een eenmalige incidentele opbrengst. Tot slot, voldoende financiële stabiliteit brengt ons zwaar bevochten zelfstandigheid flink in gevaar. Laat het niet zover komen.

De voorzitter: Mijnheer De Jong, dank voor uw bijdrage. Dan gaan we naar het CDA de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank u wel, voorzitter. De meicirculaire algemene uitkering van het Rijk. Ik ga niet herhalen wat er door het college door de wethouder in het bijzonder keurig in de jaarrekening of in de kadernota 2023 is op gezeten. Ook niet herhalen wat er al is gezegd. Een korte observatie vanuit het CDA, die volledig aansluit op de aftrap die de wethouder zojuist aan ons meegaf. De gemeente Laren. Een fijne woon- en werkplek gelegen in het prachtige Gooi. Een zelfstandige gemeente met dadelijk weer een eigen vaste burgemeester door de Kroon benoemd voor een periode van zes jaar. Daar zijn we als CDA blij mee. Weer een '...' die op dit schip volle zee te houden en er mede voor moet gaan zorgen dat we niet aan lager wal raken en stranden op de Gooische kust. Er hoort dan ook een woord bij aan de burgemeester Krusinga.

De voorzitter: Ik zat er al op te wachten.

De heer Van den Berg: Dat gaat van mijn tijd af. Waarbij tegelijkertijd een woord van dank aan burgemeester Rinske Krusinga wordt gericht. Dank voor het waarnemen in deze voor Larense lastige periode die achter ons ligt. En ook weer even mogen proeven hoe dat is om een burgemeester met CDA signatuur te hebben.

De voorzitter: Viel het mee of viel tegen?

De heer Van den Berg: Het valt heel erg mee. Het CDA dankt u voor uw inzet en wenst u en uw man een fijne tijd in Frankrijk toe. Nu weer terug naar de vergadering. Het college van VVD en Larens Behoud. Het college is nu ruim een jaar bezig en de jaarrekening 2018 heeft ons een bedroevend beeld financieel laten zien. U kan zich daarvan een scherpe discussie van een paar weken geleden vast nog goed herinneren. Althans dat hoop ik. Door de journalist van de Gooi- en Eemlander is dit ook is het goed opgepakt en ook duidelijk weergegeven in de Gooi- en Eemlander, ook uit de andere gemeenten. Oppositie en coalitie die denken er hetzelfde over is onze conclusie. We zien ook een gezamenlijke motie van heden avond tegemoet. Eenduidig kijk we allemaal dezelfde kant op. Dat is een belangrijk gegeven voor deze vergadering. Onze financiële positie geeft weinig perspectief. Dat is al eerder gezegd. Naar onze mening zou er gesneden moeten worden in de kosten en de kaasschaaf voldoet niet meer zoals een wethouder vorige week nog wel suggereerde. Opbrengsten zijn er nog maar beperkt te verwachten. En we worden een echte beheergemeente. Laren, maar ook de BEL-combinatie, is een kindje met een heel groot rugzakje en kortom: hoe blijven we dan in deze zelfstandigheid overeind? Nog even terug: een onlangs aangenomen motie van de VVD door het CDA werd krachtig ondersteund, zegt iets over nieuw voor oud, oftewel nieuwe plannen zeer kritisch bezien, aanhouden, plannen heroverwegen mag ook van het CDA. Het CDA is sowieso verheugd met de kritische toon en houding die haar voormalige coalitiepartner VVD inneemt met betrekking tot de financiële situatie van de gemeente. Maar we moeten ook investeren in deze tijd. Waarom moeten we investeren? We blijven een zelfstandige gemeente. Als gemeenteraad in een zelfstandige gemeente moeten we ook in onszelf investeren, althans naar onze mening in het instrument

die ons ter beschikking staan. Dat is een: de griffie. Dank voor een jaar goede ondersteuning. Het is een vaste basis voor de gemeenteraad waarvoor wel voldoende budget moet zijn maar waar ook investeren en ontwikkelingen daarvan mogelijk moeten zijn en moet blijven. Een andere vaste waarde voor de gemeenteraad is de Rekenkamercommissie. Nog niet zolang geleden dacht het Rijk er over om hem on hold te zetten, maar zeker in het de tijd waarin we nu leven is het naar mening van het CDA een instrument wat bijzondere aandacht verdient maar ook daarin moet ontwikkeling, lees in de uitvoering, werk noodzakelijk zijn. En dan eigenlijk een oproep aan ons allen vanavond waar wij geld vinden om die investeringen die dat vraagt in het kader van onderzoeksopdrachten in die kadernota een plekje te geven. Het is een aloude credo van CDA raadsleden geweest. Ook al zit ze soms nu bij andere partij. Maar deze kadernota roept die een reactie op bij het CDA en dat is: geen geld, niet doen. Het is allemaal erg leuk: hanging baskets, een centrumplan, een Brinkplan, Bijzonder Laren die nu bejaarden voetbal gesponsord. Heel erg fijn allemaal maar hoe gaan wij het doen met de kosten die op ons afkomen om bijvoorbeeld twee grote bouwprojecten te voorzien van de nodige infrastructuur om deze locaties in het diepe bos te bereiken? En natuurlijk dan, het is al eerder gezegd de ambtswoning die nodig moet verbouwd, gerenoveerd worden, allemaal kosten die op ons afkomen, er zijn al meer genoemd. Ik denk dat dat helder is: geen geld, niet doen. Kortom collega's, leden van het college, voorzitter, er is werk aan de winkel. En ik dank jullie voor jullie aandacht in deze eerste termijn van het CDA.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg, dank u. Dan gaan wij over naar de VVD. De heer De Bondt.

De heer De Bondt: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik heb de kadernota genoemd: een kadernota met rafelranden. Dat is natuurlijk toch omdat er een aantal zaken ook in de kadernota in feite ontbreken, of onduidelijk of niet te schatten zijn. Enerzijds geeft de kadernota een uitstekende schets van wensen en de autonome ontwikkelingen. Anderzijds zie je ook een weliswaar beperkt beeld van structurele en incidentele lasten. Er zitten nogal wat onzekerheden ook in. Uitkeringen uit het gemeentefonds, ja, u weer begon ermee mijnheer de wethouder. U kent een tegenvaller. Een tekort op de uitkeringen sociaal domein. Er zitten een aantal pm-posten in en er worden ook een aantal risico's genoemd. En helaas mevrouw de voorzitter, we hebben geen kip met gouden eieren die we kunnen slachten. Zelfs geen ei kunnen verkopen. Ik wil wel toch voor dit overzicht en dit beeld een compliment maken aan het college en aan de medewerkers voor dat geboden inzicht, want dat geeft het op zich uitstekend. Er zijn als je over de grote linie kijkt zijn er twee wat mij betreft echte zorgenkindjes. En dat is enerzijds het sociale domein en is anderzijds de BEL-organisatie. Wat betreft de BEL-organisatie, daar hebben natuurlijk met zijn allen, ook andere gemeenten, besloten om de BEL-organisatie te versterken. Dat houdt vaak toch in: aantrekken van goede gekwalificeerde mensen. Daar zijn het ook op zich mee eens. Maar het zou ook tevens moeten inhouden dat je kijkt van: zijn alle taken die we doen nog wel urgent? Nog wel noodzakelijk? En kunnen we ook niet schuiven binnen dat apparaat? Nieuwe taken en functies zou je ook moeten afwegen tegen bestaande. Daar hebben we ook een motie voor ingediend en ik neem aan dat het college die onder de arm mee heeft genomen in het BEL-overleg en dat ongetwijfeld een punt van discussie daar is geweest en ik zou ook graag aan het college vragen om dat bij de begroting inzichtelijk te maken. Verder zou ik ook het college in overweging willen geven om eens te kijken, wat mij betreft heet dat dus ook bespreekbaar te maken of er in deze tijd die driehoofdige leiding van de BEL-organisatie nog wel gewenst en doelmatig is. Ooit zal dat in het begin zo door iedereen gevoeld zijn. Maar ik kan me voorstellen dat na een aantal, na verloop van een aantal jaren wij daar toch geleidelijk aan wat anders over zijn gaan denken. Voorzitter wat betreft het sociale domein wil ik ook een paar opmerkingen maken. In de eerste plaats moet je constateren dat overal in de landen de uitgaven stijgen. En dat wat hier in Laren gebeurt op zich niet zo bijzonder is. Terwijl als je nagaat dat die decentralisatie gebeurt is om de kosten te besparen en beter werk te leveren. Allebei stond voorop. VNG heeft dat, ik zou haast zeggen op de barricade bepleit en voor elkaar gekregen. En gemeentes waren enthousiast. Ja, nu pleiten ze en staan ze op de barricade voor meer geld. Ook dat heeft succes, alleen slechts voor één derde. ... drie keer zoveel als wat is toegezegd. Maar ik heb begrepen ook uit publicaties van het VNG, dat dat nog maar een begin van de strijd om meer geld is. Ook in het

beleidsakkoord van dit college is ook over het sociaal domein een passage gewijd. Voor mij in ieder geval een geval reden om aan te dringen op een scherpe analyse en ideeën om de tekorten terug te dringen. Wellicht is een herijking ook noodzakelijk. Zowel de BEL-organisatie als ook het sociale domein vallen door een open eind constructie terug op de gemeenten. Ja en dat voorzitter, vervult mijn fractie toch wel met enige zorg. Het raadsvoorstel luidt: instemmen met de kadernota. Natuurlijk voorzitter, stemmen wij in met de schets, de analyse en de strekking van de nota. Mijn fractie zal zich zeer loyaal scharen achter het college. Daarbij teken ik wel aan, voorzitter, dat daarmee niet elke post automatisch door ons wordt omarmd. Veel hangt uiteraard af van de ruimte die er bij de begroting zal blijken te zijn. Daar kunnen we ook als een raad met zijn allen aan doen. Want het is natuurlijk niet alleen het college die moet nadenken over bezuinigingen, net zo goed als bij het college rust ook op ons de plicht om dat te doen. En in ieder geval zal mijn fractie dat de komende tijd zeker ook gaan doen. Voorzitter, sommige ideeën in de kadernota bezie ik met enige terughoudendheid. Ik noem als voorbeeld de extra gladheidsbestrijding, Laren zoemmt, groen en spelen, maar staan ook grote structurele uitgaven zoals de nulmeting onderwijsgebouwen, verduurzaming van gemeentelijk vastgoed, alleen die twee laatste zijn al goed voor samen structureel 1 miljoen. Waar wij bij de begroting graag willen zien of daar misschien, of het misschien wel een onsje minder kan. In een tijd dat je echt scherp op financiën moet zijn, moet dat ook een punt zijn wat je kunt overwegen. Tenslotte voorzitter, in Blaricum is deze week een motie met ruime meerderheid aangenomen, waarin de uitgaven van het sociale domein gefixeerd wordt op 35% van de totale inkomsten van de gemeente. Ik beweer niet dat wij dat in Laren ook zouden moeten doen, maar ik vind wel dat het dus een punt is wat we serieus in overweging moeten nemen. Voorzitter, tenslotte, het college geeft nadrukkelijk aan dat het beleidsakkoord hoeksteen is, mijn woorden, hoeksteen van het beleid, uiteraard ondersteunt mijn fractie dit van harte. Ook bij de begrotingsbehandeling zullen wij dit uitgangspunt koesteren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer de Bondt voor de bijdrage. Dan ga ik naar Larens Behoud. De heer Van der Zwaan.

De heer Van der Zwaan: Voorzitter, als grootste partij zal ik niet zes maal zoveel tijd gebruiken als de kleinste partij. Dan zitten we hier vanavond nog en dan kunnen we '...' niet eens kijken. Onder kadernota wordt staatsrechtelijk verstaan: document waarin de hoofdpunten van beleid en financiële kaders voor de komende beleidsperiode worden aangegeven. De nota gaat uit over de inzet van de beschikbare middelen op hoofdlijnen. In de voorliggende kadernota heeft het college weinig of geen echte keuzes in beleid gemaakt. In de fractie van Larens Behoud is de voorliggende nota uitvoerig en grondig aan de orde geweest. Wij stellen vast dat de eerste hoofdstukken van de nota autonome beslissingen betreffen. Het verlies, tekort, wordt gesteld op € 132.000 afgerond. Uit de gepresenteerde cijfers '...' valt niet op te maken of het hier om structurele dan wel incidentele uitgaven betreft. Mocht getoond het verlies hoofdzakelijk incidenteel zijn dan moet er op een andere manier gekeken en gesneden worden dan bij structureel tekort. Wij krijgen feitelijk onvoldoende handvaten uitgereikt om een duidelijk transparant evenwichtig beeld te ontwikkelen. En ook vooral vanwege de vele pm-posten en benoemde verwachte kosten. Er zijn in het bijzonder twee grote kosten in de kadernota welke ons moeilijk te waarderen zijn. Namelijk de BEL-combinatie en het sociaal domein. Wij stellen voor met betrekking tot de post BEL-combinatie een bescheiden benchmark te onderzoeken. Wij zijn er ons van bewust dat de BEL-combinatie veel taken van de overheid heeft gekregen, echt onderbouwing van de hier gevraagde benoemde totaal € 667.000 missen wij hier en evenals noodzakelijkheid. Tevens missen wij visie en wensen wat betreft de inzet om sociale cohesie in ons dorp te stimuleren. Met name gericht op onze jongere inwoners. In de eerste termijn gaan wij niet in op de directe postgerichte vragen zaken, met een uitzondering. Waar een nulmeting van onderwijsgebouwen verwachte structurele kosten € 450.000. Op enkele grote kosten zien wij zeker aanzienlijke besparingsmogelijkheden, zoals het Brinkplan, het centrumplan en onderzoek transitievisie warmte. Verwachte incidentele kosten, 3 ton. Hier zijn wat ons betreft herzieningen bespreekbaar. De stevige toename van de kosten sociaal domein trekken alhoewel logisch en ook onvermijdelijk tevens een

grote wissel op deze kadernota. Echter, wij hebben volledig vertrouwen in de visie en maatregelen welke portefeuillehouder Van Hunnik de komende jaren wilt en zal gaan nemen. Via een in te dienen motie wordt het college verzocht de benodigde bezuinigingen nader uitwerken. Derhalve vragen wij op dit moment niet postgewijs. Larenpolitiek is gebaat bij duidelijkheid, haalbaarheid, doortastendheid, optreden en vertrouwen. Dat leggen wij onder deze verklaring. Wethouders, wij danken u voor de enorme inspanning die u heeft geleverd om dit te bereiken. Dank u wel.

De voorzitter: Dan is het nu aan het college. Ik denk dat de financiële kant vooral door de heer Calis en iedere portefeuillehouder verder zijn eigen onderwerp. Mijnheer Calis.

De heer Calis: Heel graag. Dank u wel. Er worden vooral kanttekeningen gemaakt bij het sociaal domein en bij de BEL-combinatie. En met name de BEL-combinatie. Kijk deze, de kadernota is natuurlijk een verhaal van dilemma's en tegengestelde belangen en overwegingen waarin in zijn algemeenheid, Liberaal Laren zei het, u moet de algemene reserve ophogen, maar u mag niet het tafelzilver verkopen. Ja, weet je dat zijn een manier om de algemene reserve te verhogen is bijvoorbeeld tafelzilver verkopen. Dus zo ook met de BEL-combinatie, daarvan zeggen we allemaal: de BEL is onze gezamenlijke ambtelijke organisatie. Daarin moet veel gebeuren. Daarin staat dienstverlening voorop. Er worden ook kritische kanttekeningen gemaakt. Bijvoorbeeld bij het maken van de omgeving visie. We hebben uitgebreid met de BEL-combinatie en de teamleiders besproken welke versterkingen er nodig zijn om de BEL-combinatie beter te laten functioneren. En in die gesprekken hebben we tot nu toe geconcentreerd op drie aspecten. Drie aspecten die zeker met elkaar samenhangen. Dat zijn naast de financiële criteria van de BEL. En daarbij gaat het ook om de capaciteit om op eigen benen te staan, de solvabiliteit, de reserves, gaat het om als tweede de inhuur en als derde het ziekteverzuim. De inhuur daar hebben we al vaker over gezegd, die ook grotendeels bepaald wordt en werd door de situatie dat toen wij in de Arhi-procedure zaten, de BEL niet als erg aantrekkelijke werkgever gezien werd. Maar ook blijkt dat er een zeer krappe arbeidsmarkt is met name afdelingen waar veel inhuur voorkomt, de financiële afdeling heb je natuurlijk hele goeie mensen nodig en ja, het nadeel van inhuur is niet alleen dat mensen snel weg kunnen gaan en daarmee een collectieve kennis wegvloeit, maar onder omstandigheden van krapte neem je bijvoorbeeld iemand aan die woont in Zutphen. En die moet elke dag op een neer van Zutphen naar Eemnes. En omdat die ingehuurd is op een tijdelijk contract en er komt een even goeie baan beschikbaar in Apeldoorn, ja dan is hij met een paar weken weer weg. Dus dat inhuren is niet alleen erg duur, we hebben het over een totaal budget van zo'n drie en half miljoen inhuur. Ik mag wel stellen dat in zijn algemeenheid toch inhuur een 25 - 30% opslag heeft op een normale vaste krachten. Dus daar ligt een miljoen onder tafel zeg ik. Alleen is het natuurlijk niet van vandaag op morgen in te vullen. Die krapte op de arbeidsmarkt is niet verdwenen. Er wordt heel erg sterk ingezet op het inhuren van vaste mensen. Daarin is de BEL-combinatie ook behoorlijk succesvol, maar er is nog wel een slag te winnen. Het derde punt wat ik noemde: ziekteverzuim. Ook ziekteverzuim daarvan zeggen we: ja, dat ziekteverzuim is 7,5 procent, de norm is landelijk 2-2,5 procent. Misschien bij grotere bedrijven, en de overheidsorganen tendereert het naar de 4%. En het is niet een beschuldigende vinger naar de organisatie. Maar het is een mogelijke indicatie dat, er zijn hier zaken aan de hand waardoor mensen zich niet geweldig op hun plek voelen, waardoor ze misschien niet zo graag aan het werk gaan, hebben ze voldoende gedelegeerde verantwoordelijkheid? Is het goed georganiseerd en de directie van de bel gaat zich daar ook stevig voor inzetten om te kijken of ze daar oorzaken voor kunnen vinden en met name ook plannen om dat ziekteverzuim terug te dringen. Want u begrijpt dat de ziekteverzuim zorgt ook voor externe inhuur en extra kosten. Dus die drie aspecten gelden als mogelijke insteek om de organisatie weerbaarder te maken, krachtiger en financieel gezonder en beter functionerend. Daarnaast gaan wij toch ook heel zorgvuldig om met zoals de heer De Bondt van de VVD zei: er moet ook goed naar gekeken worden, nagedacht worden over welke taken doe je met welke prioriteit? Ook in het laatste algemene bestuur vergadering is dat nadrukkelijk aan de orde geweest. En met een appel ook aan de organisatie zelf om hier duidelijk bewust van te zijn en daarin keuzes te maken. Dus dat is vooral de BEL-combinatie waarin waren we in de komende weken, want deze plannen dienen en door de directie uitgewerkt te zijn ook

begin september, half september, hopen wij daar een flinke slag in te kunnen maken. Dan de opmerking van de VVD over daar toch over de governance. Ja, ik mag misschien in herinnering brengen dat de BEL-combinatie is begonnen met 1 directeur. Die is na paar jaar vertrokken, is hij gemeentesecretaris geworden in Alkmaar begrijp ik. En is een van de medewerkers Inge van Zon is directeur geworden. En ja, is dat de organisatie? Is dat de directie? Afijn, dat is niet zo heel lang geduurd en daarna is dus het klassieke model van de gemeentesecretaris die het ambtelijk apparaat aanvoert en '...' zijn er drie gemeentesecretarissen die de directie taken onderling verdeeld hebben en mijn ervaring in het afgelopen jaar, als lid van het dagelijks bestuur van de BEL, ik kan niet anders zeggen dan dat mijn persoonlijke mening is dat die drie gemeentesecretarissen als directeur van de BEL elkaar fantastisch aanvullen. Niettemin is het ook onderwerp van reflectie van reflectie van is dit het goede model? Moeten we zo doorgaan? De algemene term is toch dat drie kapiteins op een schip dat gaat toch niet, ja maar ja, ik kan wel andere analoge metaforen verzinnen natuurlijk maar het is genoteerd en het is zeker ook een punt van aandacht. Dan om het tweede punt meteen aan te pakken, het sociale domein. Zou ik graag het woord geven van mijn collega Karin van Hunnik.

De voorzitter: Mevrouw van Hunnik.

Mevrouw Van Hunnik: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Misschien is het goed om nog even een kort woord te wijden aan de opmerking van de heer Wegter van de D66 over bestuurlijke vernieuwing. Wij hebben daar de afgelopen keer uitgebreid over gesproken onder andere in discussie over de Isa. Ik vind het eigenlijk geen onderwerp om in het kader van de kadernota te bespreken. Ik begrijp uw zorg en ik denk dat we ieder op zijn wijze en ieder in zijn rol, of je nu collegelid bent, of raadslid met deze problematiek bezig bent. Ik denk dat we met zijn allen op zoek zijn naar een richting en daar zijn we ieder op zijn wijze mee bezig. Dat is in ieder geval mijn overtuiging, dat heb ik overgehouden aan de vorige bijeenkomst, raadsbijeenkomst. Dus ik wilde het wat dat betreft hierbij laten. Dan over het sociaal domein. Ik stel vast dat wij met zijn allen een eigen gezamenlijke zorg hebben voor de zorg. Dus voor de zorg van onze mooie gemeente Laren. Dus de zorg in de gemeente Laren. Die zorg is inderdaad een landelijke aangelegenheid. Mijnheer De Bondt zei dat al van de VVD. Anderen zeiden dat ook. Het is een autonome ontwikkeling. Het betreft voor een groot deel opneemfinanciering. Maar niet in zijn geheel. Van de gemeente hebben de opdracht gekregen om het wat te doen. Maar hoe ze dat doen daarin zijn de gemeente vrij. En juist op dat punt denk ik dat wij wat stappen kunnen maken. Ik ben daarover ook al in contact met de uitvoeringsorganisatie in Huizen en ook met de regio. Samen met de wethouders financiën trekken wij met elkaar op om de plannen voor het maken. Dus dat vind ik wel, dat sluit ook wel aan bij wat mijnheer De Bondt zegt over scherpe analyses en ideeën. Nou, ik kan u verzekeren dat die analyses er al zijn en ideeën volgen daarop en daarna volgen de plannen en ik ben van plan u daarbij ook te betrekken en daar zo veel mogelijk transparant zijn. Dus de plannen komen. Het kan natuurlijk wel betekenen en dat is minder leuke kant, dat op een gegeven moment er keuzes gemaakt moeten worden. Die niet prettig zijn. Want dat gaat wel over mensen. Dus dat zou wellicht tot dilemma's gaan leiden en ik ben er eerlijk gezegd best wel een beetje bezorgd over, omdat ik natuurlijk ook vooral naar de inhoud kijkt en u kijkt misschien nu op dit moment vooral naar de centjes en dat vind ik een hele begrijpelijke, maar u moet zich dat wel realiseren. Dat dat echt tot vervelende consequenties zou kunnen gaan leiden. Dus ik vind dat we daar wel met zorg mee om moeten gaan. Ik heb ook al gezegd dat wij natuurlijk deels kwesties in eigen hand hebben, maar deels ook gebonden zijn aan de gemeenschappelijke regelingen in HABEL-verband en in regioverband. Dat even over het sociale domein. Dan wil ik nog even kort reageren op de opmerking van de heer Wegter over het Hart van Laren en de aanname dat nu zou gaan om 3,5 ton in de plaats van 1,5 ton. Ik heb de vorige keer inderdaad uitgelegd in de raad dat die 2 ton gaat over een afrekening. Dus een afrekening van zaken die nog geregeld moesten worden, omdat wij overgaan naar een subsidiesysteem met Hart van Laren en dat houdt in dat we die 2 ton nog ergens moesten laten terugkomen. Dat was over de periode 2016-2017, corrigeert mijn collega. Dus het is wel de bedoeling dat het bij die 1 ½ ton blijft, ja, minder zelfs 127 om precies te zijn, 126 zelfs. Het wordt steeds minder, ja. Even kijken dan hadden we nog over de.

De heer Calis: Microfoon staat uit. Mag ik hem even terugnemen?

Mevrouw Van Hunnik: Nou, ik wil nog even iets zeggen over de nulmeting.

De voorzitter: Even mevrouw Van Hunnik aflaten ronden en dan.

De heer ...: '...' sociaal domein.

Mevrouw Van Hunnik: Onderwijs is nog steeds een stukje wat ik denk ik op termijn in mijn portefeuille zie. Ik wil nog iets zeggen over de nulmeting van de onderwijsgebouwen. Het is een misvatting om te denken dat dat bedrag van 4 ½ ton gaat over een meting. Dat zou gaan over een bedrag wat daar mogelijk het gevolg is van zou kunnen zijn, maar eerlijk gezegd is het een vergissing. Dus daarover zijn we snel klaar denk ik. Die had er niet zo in moeten staan. Excuses daarvoor.

De heer Calis: Ja, laat ik hem nog even terugnemen. Als dat mag?

De voorzitter: Even, mevrouw Van Hunnik, u heeft het afgerond?

Mevrouw Van Hunnik: Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Ja, en dan gaat de heer Calis.

De heer Calis: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ja die 450.000 die kwam een paar keer voorbij, maar nu dus is hopelijk voldoende uitgelegd. De heer Wegter refereerde ook aan de investeringen en noemde daarbij ook de ambtswoning. Veel, u zult begrijpen dat in het licht van de openingsmededeling dat ook de investeringen behoorlijk onder het vergrootglas komen en het is natuurlijk niet zo ondanks de opmerking van de heer Van der Zwaan, dat het niet zo duidelijk is wat structureel en incidenteel is, een s'je in de lijst is structureel en een i'tje is incidenteel. De 132.009 negatief voor 2020 is structureel. Het punt is als ik de heer Gert-Jan Segers van de ChristenUnie mag citeren: incidentele meevallers, incidentele tegenvallers, je kan zelfs een meloen makkelijk doorslikken. Incidenteel is veel makkelijker dan structureel. We hebben het hier over structureel evenwicht. Investeringen zijn incidenteel. Het is niet zo dat als we zeggen nou die Brink die schrappen we maar dat we dan gelijk 400.000 structureel erbij kunnen zetten, want structureel betekent dat je elk jaar die 400.000 natuurlijk als inkomsten kan rekenen. Dan wat betreft nu we het over inkomsten hebben: er waren vragen over de ozb, de onroerende zaakbelasting, daar denk ik toch dat er soms verwarring ontstaat over tarief en opbrengst. Wanneer de heer De Jong zegt: de ozb is 10% naar beneden gegaan, het is zo dat vorig jaar heeft het college de ozb hetzelfde gehouden, op hetzelfde niveau als in 2017. En dat betekent dat de huizen zijn gemiddeld 10% in waarde gestegen, dat de ozb tarieven met 10% zijn verlaagd, zodat de absolute opbrengst ongeveer hetzelfde uitkomt. En dat ziet u ook: er zit niet erg veel verschil tussen de opbrengsten die vermeld zijn in 2018 en die geraamd zijn voor 2019. De referentie naar minder ontvangen onroerende zaakbelasting, dat is met referentiewaarde begroting en dat gold vooral voor opbrengsten van ozb niet-woningen, de oorzaak daarvan is: onvoldoende inzicht in de leegstand, waarbij als het pand niet gebruikt wordt er geen aanslag aan de eigenaar wordt gestuurd. Maar daar kijken we nu ook naar. Het is niet zo dat er minder geïnd wordt vanwege gebrekkige incasso of dat soort zaken. Liberaal Laren zegt: ja die voorgestelde ozb verhoging is veel te veel. Aan de ene kant hoor ik de kosten stijgen en u moet daar rekening mee houden en aan de andere kant hoor ik: maar u mag niet de ozb verhogen. Dat is ook weer een van die dilemma's. Ik denk in het coalitieakkoord, in het collegeprogramma zeggen wij maximale ozb verhoging is inflatie. En nu zien we dat dat beleid, want daarvoor, voor dat voornemen staat een stabiel financieel beleid met een sluitende begroting. En dat is op dit moment door de ontwikkelingen in het sociaal domein, want in die zelfde paragraaf staat: *'het college neemt aan dat de uitgaven voor het sociaal domein binnen de daartoe verstrekte, door het Rijk verstrekte budgetten te blijft'*. Zien we dat dat ook 8 ton overschrijdt. Dat de BEL-combinatie met alle taken die wij

vragen een verlies heeft van 4 ton, 1,2 miljoen dat kunnen wij niet opvangen als de algemene uitkering daar geen rekening mee houdt. Dan zou je toch ook serieus moeten kijken naar mogelijkheden in de inkomstenverhoging door naar de ozb te kijken zoals hij ook in de kadernota is opgenomen. Ik denk dat als wij kijken naar de afgelopen jaren en niet als mijnheer De Jong daar jaren vooruit rekt, maar als hij daar de terug liggende jaren ook meerekent, dat wij als Laren nog steeds zeer gematigde onroerende zaken belasting opleggen. In de discussie wordt dat steeds weer verward met hoge ozb aanslagen in Laren. Dat zegt niets anders dan dat de gemiddelde huizenprijzen in Laren vele malen hoger is dan een bij andere gemeenten. Dus een aanslag, het gaat vooral om het tarief en het tarief is bijvoorbeeld lager dan Blaricum of Eemnes. Ik hoop dat ik daarmee die ozb discussie een beetje heb kunnen verhelderen. Liberaal Laren zegt ook van: u moet structureel € 400.000 bezuinigen. Nou, dat mag wel een onsje meer zijn ook. Alleen vertelt u er niet bij waar. Dus huldig ik ook zeer de oproep van de VVD aan de raad. Eigenlijk is deze kadernota ook een oproep aan u om mee te denken van: ja, waar zien wij mogelijkheden? En eigenlijk, mijnheer de Bondt noemt een gladheidsbestrijding € 20.000, dat zien wij zelf ook, die € 20.000 is er ingebracht omdat de huidige BEL-bemanning die dat uitvoert die als het echt erop aankomt dat er gladheid bestreden wordt, die moeten om 4:00 uur, 3:00 uur-4:00 uur, een bed uit en daarna nog een hele dag draaien in de buitendienst. Dus dat is een belasting waarvan we zeggen: eigenlijk moeten we die mannen dat, kunnen we dat niet aandoen. Moeten we naar een externe opdrachtgever kijken. Maar ondertussen zijn er ook ideeën om bijvoorbeeld dat met andere gemeentes te bespreken zodat we dat gezamenlijk kunnen aanpakken en zo tot kostenverlaging kunnen komen. Laren Zoemmt, misschien kan de imkervereniging daar nog wel iets aan doen denk ik. Er waren ook verschillende vragen over de bouw en het verkeer en duurzaamheid, daar wil ik graag aan de heer Stam, Ton Stam, het woord geven.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Mevrouw de voorzitter. Ik zal er binnenkort weer aan moeten wennen om iets anders te gaan zeggen.

Mevrouw ...: **Microfoon staat uit**

De heer Stam: Nu ik net een nieuwe bril hebt gelijk met dat wel duidelijk jaar. Als u in '...' France zit zou ik nog eens aan u denken. Wat betreft, er zijn een aantal opmerkingen gemaakt van de kant van mijnheer Wegter en anderen. Daar wil ik graag even op ingaan. Kijk, mijnheer Wegter heeft op zichzelf een Bijbelse vergelijking over de eerste jaren waarin er wordt gezaaid in het tweede jaar wordt geoogst. Het derde jaar weet ik niet meer precies wat we deden maar het vierde jaar doen we niet zoveel meer geloof ik. Oh, het derde jaar. Nou, wij hadden het tweede jaar als oogsten eigenlijk, maar ja. Het eerste jaar wordt er gezaaid en geïnvesteerd, het tweede jaar proberen we te oogsten en het derde jaar gaan we daar mee door. Nog even over het punt van verkeer. Wij zijn op dit moment bezig, misschien in het licht van de kadernota misschien wat al te gedetailleerd maar we zijn aan het uitvoeren zoals het coalitieakkoord ook aangeeft, '...' wat we door de raad hebben aangenomen gekregen. Dat gaat niet zo snel zoals sommige dingen gaan in de gemeenteraad of in de overheid. We zijn wel bezig om een aantal zaken door te voeren nu. Blauwe zone is inmiddels door het college geaccepteerd, een kleine uitbreiding van de blauwe zone. We zijn op dit moment op het punt om de bewoners daarover informeren en te vragen of ze het daar mee eens zijn. We staan op het punt om de studie over de Brink, het lijkt erop alsof dat een eeuwigheid duurt, maar het komt eraan eind van dit jaar een aantal maatregelen nemen rond om de verkeerslichten op de Brink en we zijn bezig om eens te kijken of we rondom het vrachtverkeer maatregelen kunnen gaan nemen. Uitgaande om venstertijden. Al of niet in relatie tot camera's die dat gaan bewaken dus we zijn volop bezig maar dat komt eraan en ik verwacht na de zomer daar een aantal maatregelen over te kunnen laten weten aan de raad. Wat betreft de woningbouw, ja op verzoek van de raad heeft het college zoals u weet een woningbouwnota geaccepteerd en goedgekeurd. We zijn op dit moment alle projecten, vrijwel alle projecten, op één na zijn we volop in de weer om de snelheid aan te geven. We zijn Harmen Vosweg, volop in gesprek met de

bewonersgroep. We zijn met '...' al volop in gesprek om te kijken of we daar het project in snelheid kunnen geven. We zijn gisteravond nog is bijeen geweest om over de Rabobank te praten. De manier waarop we de kaders wat kunnen aanscherpen en de participatie kunnen starten. We zijn bezig met Golden River om daar te praten met de nieuwe architect en de opdrachtgever om te kijken of we daar snelheid kunnen maken. Dus er zit voldoende beweging in. De ik kan het met u eens zijn als je zegt dat kan wel wat sneller, dat zou ik ook wel willen, maar het gaat op dit moment niet sneller, maar ik hoop wel dat we in het eind van dit jaar in de loop van 2020, geldt ook over verschillende ligweiden dat we daar het tempo op kunnen maken. Wat betreft, u heeft het gehad over de omgevingsvisie, daar is op dit moment binnen de BEL wordt er uitvoering over nagedacht hoe we dat aan de gang kunnen zetten. Dat zijn ingewikkeld proces maar ik zal daar in de komende tijd zeker de raad over blijven informeren. Het is niet helemaal duidelijk wat dat voor kosten gaat opleveren, maar we zijn er volop mee bezig. Duurzaamheid heeft u het over gehad, daar is zoals u weet een uitzonderingsprogramma 2019 aan de raad gepresenteerd. Daar we drie speerpunten benoemd dat is in de eerste plaats het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed. In de tweede plaats het verduurzamen van het sociaal woningbouwbezit en in derde plaats het overleg met de sportvereniging om te komen tot verduurzaming, bijvoorbeeld ledverlichting, nou als ik het rijtje even na ga dan zijn we op dit moment staat in de kadernota dat we willen gaan proberen om het maatschappelijk vastgoed aan te pakken. Dat zal waarschijnlijk een bepaalde prioritering opleveren, onze voorkeur dit moment komt volgende week in het college, is om te kijken of dat we het met het raadhuis zouden kunnen beginnen. Dat is met name vind ik een grote voorbeeldfunctie omdat als je vind dat op dit moment raadhuis label F heeft geloof ik, dan vind ik nogal lastig het om aan de bewoners duidelijk te maken dat ze naar label B moeten, dus laten we nou eens eerst dat ook gaan doen, daar we geld voor nodig. Vandaar dat we 3 ton hebben opgevoerd. Ik heb vandaag toevallig met de woningbouwverenigingen gepraat. Die starten eind van dit jaar, begin volgend jaar met de eerste 47 woningbouwoningen te isoleren en te verduurzamen. Zo gaan we dat programma verder afwerken. Datzelfde geldt voor de sportverenigingen waar we inmiddels in het college het besluit hebben genomen om de voetbalvereniging de gelegenheid te geven een nieuwe kantine. Ik moet het netter zeggen, een clubhuis te gaan bouwen. Wat een zeer duurzaam clubhuis zal gaan worden en we ook het Laren de gelegenheid geven om een aantal, om wat investeringen te doen in ledverlichting. Ambtswoningen zijn een interessant vraagstuk. Uiteraard zullen we mijnheer de Mol en partner wat mij betreft aanstaande zaterdag, maar ik weet niet zeker of dat, Mol zeg ik toch?

Mevrouw '...': Microfoon staat uit.

De heer Stam: Nee Mol, nee nee Mol, ja ja ja, en de partner zei ik toch, of niet? Ja het is een gevaarlijke naam in het Gooi. Maar nee, mijnheer Mol, ga ik proberen om in overleg met '...' te kijken of wij hem eventueel zaterdag al in de gelegenheid stellen om nog eens te kijken hoe we dat met de ambtswoning gaan oplossen. Een ding is wel zeker en dat zal mevrouw de burgemeester beamen: er zal veel moeten gebeuren aan het opknappen van de ambtswoning. En je praat dan over echt veel geld en hele substantiële bedragen. Dus dat betekent dat we dat eerst eens in kaart willen brengen met de nieuwe burgemeester, vervolgens eens gaan kijken hoe we dat gaan oplossen en vervolgens denk ik dat met bij de raad terugkomen om te zien hoe we dat gaan oplossen. Wat betreft allerlei ideeën over centrumplan, Brinkplan, daar heeft de heer Calis al het nodige over gezegd. Ik denk dat we eerst maar eens gaan kijken waar de bezuinigingen kunnen worden gevonden, voordat we nou concrete dingen gaan zeggen over wat er moet gaan gebeuren. Dan heb ik geloof ik mijn punten wel genoemd, verduurzaming, vastgoed, daar heeft de VVD wat van gezegd: het kan wel een onsje minder. Ja, ik denk dat we wel degelijk een taak hebben daar als we ook in het licht van datgene wat de rijksoverheid op dit moment aan doen is rondom het klimaatakkoord, ik denk dat we op dit moment een wat terughoudend beleid voeren in Laren, maar we zullen wel het nodige moeten gaan doen om toch enige achterstand in te lopen. Dan heb ik wat mij betreft mijn zegje gedaan.

De voorzitter: Dank u mijnheer Stam. Ik zie mevrouw Van Hunnik nog met een reactie komen.

Mevrouw Van Hunnik: Ja, mevrouw de voorzitter. Dank u wel. Ik wilde nog een klein stukje afmaken van mijn reactie onder andere op hetgeen de fractievoorzitter Wim van der Zwaan zei over de sociale cohesie van jongeren, want daar ben ik niet op ingegaan. Ik dank u overigens voor het vertrouwen wat u uitspreekt. Ik heb daar namelijk wel al heel veel in gedaan. Dus wij hebben namelijk ook al gezegd: we willen een duurzame plek voor de jongeren. Daar hebben we op ingestoken en daarnaast hebben we de buurtsportcoaches de opdracht gegeven om te gaan zoeken naar een plek voor jongeren om een trapveldje te vinden of een plek waar ze 's avonds sport kunnen beoefenen buiten en we hebben speciaal voor de jongere vrijwilligers een programma-aanpassing gedaan op de vrijwilligersavond. Dus daar hebben we een speciaal programma aan toegevoegd en dat alles om de samenwerking ook via het Brinkhuis te bevorderen en jongeren te betrekken in het sociale veld. Dus dat wilde ik nog toevoegen, dank u wel.

De voorzitter: Dames en heren, even, nee even mevrouw Klingenberg, het college heeft gereageerd. U wilt ook nog iets toevoegen, mijnheer Calis? Daarna wilde ik een ordevoorstel doen.

Mevrouw Van Hunnik: Ja, mevrouw Van Hunnik inspireerde mij omdat in het betoog van Larens Behoud door de heer Van der Zwaan een benchmarkonderzoek werd voorgesteld. We hebben een tijdje geleden zo'n benchmark gedaan. Niet zo heel lang geleden hebben wij natuurlijk ook de bestuurskracht meen ik gedaan. Daaruit komt maar beperkte informatie naar voren van hoe effectief een organisatie als de BEL-combinatie is. Ik hoop dat u in mijn uiteenzetting over de verschillende speerpunten die we onderscheiden bij de BEL en de aandacht die dat heeft van de directie en de organisaties zelf dat u zich daarmee laat overtuigen dat bijvoorbeeld zo'n tevredenheidsonderzoek, laten we het maar zo noemen met het oog op het functioneren van de mensen in hun omgeving, met hun collega's, met hun leidinggevende, dat we daarvan de resultaten verwachten die u suggereert met een benchmarkonderzoek.

De voorzitter: Ik wilde even ordevoorstel doen. Ik begrijp dat u gewend bent bij algemene beschouwingen bij de kadernota een korte pauze in te lassen om te beraden, maar als dat niet hoeft en ik zie ook al analoge activiteiten overigens en ik hoor ze ook. Dan gaan wij door en dan gaan wij naar de reacties, dus in feite de tweede termijn van de fracties en dat doe ik in dezelfde volgorde. En daarna kan ook mevrouw Klingenberg die aangeeft iets te willen zeggen dat daarbij voor ook Liberaal Laren doen. Dan ga ik eerst naar D66.

De heer Wegter: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het college dankbaar voor de open en transparante wijze waarop ze gereageerd hebben naar aanleiding van de opmerkingen die gemaakt werden. Niet alleen van onze zijde, maar van de andere fracties heerst een grote mate van erkenning dat de situatie ernstig is. Dat ben ik ook met het college eens, dat is een verantwoordelijkheid, dat niet alleen het college betreft, maar ook de raad. Zoals ook de heer De Bondt overigens onderstreept. Dus wij willen graag die handschoen oppakken. En met het college verder nadenken hoe we uit deze moeilijke situatie ons kunnen worstelen. Die worsteling was al nodig om deze nota te maken en ik begrijp dat het nog eens een keer extra wordt als we de nieuwe gegevens daarbij moeten betrekken. En het lijkt me erg dat de suggestie dat bericht nuttig zou zijn, nee laat ik het anders zeggen dat het bericht wat prematuur is vandaag tot afsluitende conclusies te komen over deze kadernota, zolang we niet eerst de nieuwe gegevens daarbij betrokken hebben dit is dus eigenlijk mijn suggestie die zou ik in overweging willen geven of niet verstandig is om één en ander qua conclusie te bewaren tot september in het licht van de laatste gegevens die mogelijk nog grote invloed kunnen hebben op de cijfers. Want richtinggevend dat is mooi dat zo te zeggen maar die kadernota BEL heeft toch wel degelijk een aantal cijfermatige lijnen en diezelfde cijfers zijn dus als ik het goed begrijp allemaal nog maar zeer, zeer voorlopig. Dus eigenlijk is mijn suggestie om te overwegen om de conclusie vanavond uit te stellen met betrekking tot deze kadernota tot het moment als we de nadere gegevens hebben. Ik verwijs in dat verband misschien kan de fractievoorzitter Larens Behoud, die mag daar ruim de tijd voor nemen wat mij betreft om nadere toelichting te geven waar hij zegt dat, wij krijgen feitelijk onvoldoende handvaten met deze kadernota. Ik citeer als u mij toestaat: *'wij krijgen feitelijk onvoldoende handvaten aangereikt om een duidelijk transparant evenwichtig wilt ontwikkelen'*. Als dat zo is en ik ben

het met u eens gegeven de mededeling, naar zeggen het college zou u dan wellicht met mij ook bereid zijn te overwegen om dan nadere conclusie uitstellen in het licht van de gegevens die later tijd worden aangereikt? Hetgeen dus niet betekent dat daar mee deze kadernota wordt afgewezen, integendeel, de strekking en de analyse zoals door de VVD gezegd kunnen wij natuurlijk onderstrepen, het is een voortreffelijke analyse van de situatie. Maar daarmee zijn we er natuurlijk niet. Wij zijn niet alleen hier als analisten, we zijn hier als politici die ook conclusies moeten trekken. Dus moeten we verder gaan dan alleen het prijzen van de ...'. Het gaat uiteindelijk over de conclusie die eraan verbonden wordt. Wij kunnen vanaf geen conclusie trekken zolang we niet meer gegevens hebben. Zoals die door de ...' Beloofd. Dus is ook eigenlijk mijn verzoek aan de VVD met alle liefde die uiteraard bij de VVD aan de orde is als het gaat over dit college '...' voor een groot deel trouwens dat dat het wat mij betreft zeer wel compatibel is om die liefde standvastig te belijden en tegelijkertijd deze kadernota nog even aan te houden Tot we meer gegevens op tafel hebben. Dat gezegd zijnde voorzitter, dat acht ik het belangrijkste van deze avond, dank u wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer Wegter. Dan ga ik naar Liberaal Laren. Graag wilde ik, Klingenberg, graag wil ik een feitelijke overmaking maken voor de heer De Bondt. De BEL functioneert inmiddels 11 jaar waarvan drie jaar met een driekoppige directie. Gewoon voor de duidelijkheid. Onze financiële woordvoerder is de heer Evert de Jong uiteraard. Mijnheer De Jong.

De heer De Jong: Ja, de wethouder heeft al een aantal punten aangemerkt en daarbij duidelijk gemaakt dat wij hier niet met punten komen qua bezuinigen, nou ik wil nog heel duidelijk wijzen naar een aantal vergaderingen geleden waar we duidelijk gesteld hebben wat er in de BEL moet gebeuren. Er wordt mij haast het woord ontnomen. Maar ik denk dat wij heel duidelijk gemaakt hebben wat er moet gebeuren en waar moeten bezuinigen en wat we moeten doen. En bij de jaarrekening heb ik ook een aantal punten aangegeven, daar zouden we het moeten doen. Maar ja, die we nu niet terug van de wethouder en nu ook weer heb ik ook punten erbij gezet. En ik heb de wethouder alleen maar worden zeggen wat niet kan, maar ik heb niet horen zeggen welke bezuinigingen die daar doorvoeren. Ik denk dat het college dat die de punten moeten de bezuinigingsmaatregelen moeten gaan nemen. Ik zit niet op die stoel, dus ja, het is niet aan mij om daarmee te komen. En ik denk dat op dit moment voor ons de kadernota dermate onder druk staat door minder opbrengsten dat die in feite niet meer klopt. En ik sluit me aan bij de heer Wegter dat wij op deze, dat het niet verstandig lijkt om die op dit moment vast te stellen.

De voorzitter: Dank u voor uw bijdrage. Mijnheer Van den Berg, CDA.

De heer Van den Berg: Mevrouw de voorzitter, dank u wel. Ja ik vind het uitermate een aardige suggestie die collega Wegter deed. Nu weet ik alleen niet of hij zei om in het geheel niet vast te stellen of dat überhaupt wel: kan niets vaststellen en doorschuiven. Maar ik heb nog niet een reactie vernomen van de voorzitter van de VVD. Dus misschien kan u daar zo meteen op ingaan of dat een aardige suggestie is. Ook in het licht van de motie zie die we indienen die gaat er op een natuurlijk dat wij graag het college uitdagen om voorbeelden te geven van waar we ja, kunnen gaan bezuinigen voor waar misschien inkomsten kunnen verhoogd worden. We worden daarentegen ook uitgedaagd om daar zelf in mee te denken. Ik denk dat het voor de rolverhouding wel goed is dat het college daar een eerste aanzet toedoet en dat omdat wij de kaders bepalen en de controle doen. Maar alles is wel zo'n beetje langs geweest. En ik ben wel blij dat we in een relatieve rustige stemming over een weer bevestigen naar elkaar toe dat het allemaal uiterst zorgwekkend is en gelukkig hebben we een scherpe wethouder sociaal domein, want het kindje met dit rugzakje die heeft wel een ieder geval een sterke wethouder en een sterk college nodig. Maar ook een sterke gemeenteraad. En ik zie graag een reactie tegemoet op het voorstel van collega Wegter om het dan wel vast te stellen en door te schuiven, maar dan nog helemaal voor op bespreking ook gereed hebben. Dan wel in de gaten houden. Dank u wel.

De voorzitter: De VVD.

De heer De Bondt: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik kan ook heel kort zijn. Ja een vraag aan de wethouder eigenlijk, want het viel mij op, de wethouder, dat de financiën het viel mij op dat hij zei dat zakelijk onroerend goed wat niet gebruikt wordt, of niet bewoond wordt, dat daar geen ozb voor betaald wordt. Is dat een regeling die alleen in Laren is of is dat een landelijke regeling, want nou dat scheelt in ieder geval de eigenaar van het Rabo behoorlijk wat. Voorzitter, waar het om draait is maar het is gewoon een weetvraag, ik weet niet hoe dat zit in het viel mij op dat u dat zei. En de kadernota, ja die kunnen we natuurlijk best vaststellen. Vaststellen zoals ik ook al in de eerste termijn heb aangegeven. Natuurlijk betekent dat niet dat ik automatisch alle begrotingsposten of alle posten die daarin genoemd staan ook omarm en bij de begroting wanneer we moeten schuiven met financiën bezuinigingen, de motie gaat daar ook over, ik verwacht ook van het college dat als die motie die kennelijk raadsbreed wordt gedragen dat daar concrete voorstellen komen. Dan ontstaat er financiële ruimte. En dan nog zeg ik zullen we ook die posten stuk voor stuk bekijken in de begroting of we dat doen. Maar die kadernota kunnen we dus met die aantekening erbij uitstekend vaststellen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer De Bondt. Larens Behoud, de heer Van der Zwaan.

De heer Van der Zwaan: Dank u wel, voorzitter. Toch wil ik nog even terugkomen naar de BEL-combinatie. Het is veel geld, maar de vraag is, is het te veel geld voor in verhouding tot de taken? En dat is vooral die zeven ton extra is eigenlijk voor een buitenstaander en dat voel ik me hierbij, niet in te schatten en daarom het idee van een benchmark. Een gemeente vergelijkbare mag het van mij met 10 zijn of een gemeente met 30.000 inwoners, nee maar dat is hetzelfde idee. Dat je een beetje kan zeggen: de kosten die nu de BEL vraagt inclusief de verhogingen voor de extra taken hebben de anderen gemeentes precies hetzelfde. Ik heb er geen idee van, vandaar het idee van bench, en dat heeft in mijn ogen niets te maken met tevredenheidsonderzoek, dat is een onderdeel kan dat zijn, maar een benchmark gaat meer: hoe hebben vergelijkbare gemeentes hun kosten voor het ambtelijk apparaat? Het is gewoon een inzicht krijgen in. Wat betreft het verschuiven van deze nota, kadernota, zie ik geen heil in. Want als wij deze nota niet zouden nu afronden, dan zou hij in september maar misschien zelfs oktober, maar dan zijn we al met de begrotingen bezig, waar we een zelfde post in tegen komen, dus dat er misschien een voorstukje komt om dingen te besluiten ten behoeve van het vaststellen van de begroting kan ik me voorstellen, maar ik zou deze kadernota met al zijn opmerkingen en de toevoeging die de heer De Bondt deed, gewoon vaststellen en dan het college desnoods verzoeken kom in hopelijk september al met een lijstje waar je in de begroting al rekening mee gehouden is zodat we niet alles tegelijk in de begrotingen krijgen. Ik zou dit gewoon achter me willen houden verder, dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u voor uw bijdrage, mijnheer Van der Zwaan. De heer Calis, u heeft een aantal vragen gekregen.

De heer Calis: Dank u wel, voorzitter. Op de eerste plaats dank aan de heer De Bondt voor zijn opmerking opmerkingen over de Rabo. Want dat zet me wel aan het denken inderdaad. Want wij weten allemaal zo ongeveer wat daarvoor betaald is en wat het tarief is voor niet woningen. En inderdaad pas zeer recent hoorde ik dat hoe dat gaat, het idee is namelijk dat de eigenaar de aanslag verrekend met de gebruiker omdat voor een gemeente is het heel erg lastig met de wisselende winkels en gebruikers die verdwijnen weer, dus daarom is de afspraak, de regel, dat de aanslag opgelegd wordt aan de eigenaar. Maar dit is dermate substantieel dat het dat het in onze vervolgt toch wel een beetje zou kunnen helpen denk ik. De suggestie van de heer Wegter, om deze kadernota aan te houden dat zou ik sterk willen afraden. Ten eerste omdat naar mijn idee, naar ons idee, ook de complimenten voor de ambtenaren die hier heel erg hard aan gewerkt hebben, denk ik dat de kadernota een uitputtend overzicht geeft van wat er speelt in Laren op financieel gebied. En dat dat dus een goeie staalkaart is aan de hand waarvan we de volgende plannen

kunnen maken. Ik heb heel duidelijk toegezegd met een plan te komen. Ik denk dat de kadernota met mijn inleidende woorden een hele duidelijke richting aangeeft. Ik denk ook dat we de motie zoals die nu ter tafel ligt samen met de kadernota en hele duidelijke basis is voor een vervolg waarin het college en graag samen met de raad aan de slag gaat, dus ik zou het zeer toejuichen als uw raad deze kadernota in deze context zou willen vaststellen. Daar hebben we goed nota van genomen, ik neem aan dat dat ook genotuleerd wordt, dat deze kadernota richtinggevend is, dat uw akkoord duidelijk niet is een akkoord met elk van het punten daar genoemd worden. Zeker niet in het perspectief dat ik al geschetst heb. Maar dat het toch een uitstekend overzicht is van wat wij aan mogelijkheden hebben hier. En in welke richting wij het financiële beleid kunnen ontwikkelen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer Calis. Ik zie de heer Wegter, u wilt regelen?

De heer Wegter: Ja, kijk, ik heb heel goed naar u geluisterd, en u zegt dus: de opmerking die u vanavond bij het begin van de vergadering maakte in samenhang met de kadernota zoals hiervoor ligt geeft voldoende duidelijkheid over de richting, dat is nou juist mijn probleem. Pardon. Ik kan het niet helpen. Ik heb te weinig duidelijkheid over die richting. Een voorbeeld te noemen, er staat in de resumé van de financiële situatie dat we moeten rekenen met een in de '...' met een structureel tekort, zoals u zelf zegt van 132.000. Op grond van de gegevens die u vanavond heeft aangereikt, mag je aannemen dat dit cijfer niet meer is dan een zeer, zeer voorlopig cijfer om zachtjes uit te drukken, anders gezegd: waarschijnlijk wordt het structurele tekort een ander cijfer dan 132.000. Hoeveel dat andere cijfer wordt, of het meer of minder, dat weet ik niet, maar in ieder geval een ander cijfer. Als dat zo is waarom gaan we dan die nota aannemen die natuurlijk een leuke analyse bevat, maar die ook wel degelijk bepaalde cijfers bevat? En mijnheer De Bondt, natuurlijk, u kunt zeggen: ja ik ga, het feit dat ik die nota aanneem wilt niet zeggen dat ik iedere letter en komma omarm, maar de essentie is dat de recapitulatie van de '...' situatie in die verschillende statistieken zoals die hiervoor leggen die statistieken zijn eigenlijk op dit moment allemaal, laat ik maar zeggen, voorlopig. En dus denk ik dat het verstandig is om daar dan even mee te wachten. Maar nogmaals, ik begrijp heel goed dat uit politieke overwegingen de meerderheid van deze raad niet het beeld wilt scheppen dat op een of andere manier iets vertraagd wordt. Wat helemaal niet onze bedoeling is. Ik spreek van mijn bedoeling een geval. Ik heb niet anders willen doen met mijn suggestie dan consequent handelen met betrekking tot de gegeven situatie die niemand kon voorzien toen we deze kadernota schreven. En dus het is geen verwijt aan het college, en het is op geen enkele wijze, het is een '...' in de richting van het college, wanneer we als raad zouden besluiten hier voorlopig dus de conclusies even aan te houden. Maar goed, de meerderheid zal ongetwijfeld anders beslissen om politieke redenen die buiten deze kadernota liggen. Dank u zeer.

De heer Van den Berg: Voorzitter?

De voorzitter: Als u uw microfoon uitdoet wil ik de heer Van den Berg het woord geven.

De heer Van den Berg: Ja, ik heb mij zojuist ik heb mij zojuist aangesloten in de vragenronde om te wachten op het antwoord wat aan de heer Wegter werd gegeven in afwijking van de fractie van D66 kies ik eigenlijk een andere ook politieke insteek. Er is volgens mij voldoende gezegd en over een weer tussen wethouder Calis en de fractievoorzitter van de VVD gewisseld. Over en weer hoe ze tegen het stuk aankijken. Biedt genoeg openingen en duidelijkheid om het juist heel politiek naar elkaar om deze kadernota vandaag wel vast te stellen. Al was het maar dat wij in september een nieuwe burgemeester krijgen die dan meteen met zijn neus in de boter valt. Want als we '...' niet gaan vaststellen gaat het daar alleen nog over. Vanuit die overweging gaan we ook wel mee in een positieve houding om mee te stemmen in de kadernota. Met daarbij opgemerkt de allergrootste kritische kanttekeningen.

De voorzitter: Dank u voor de bijdrage. Ik wil eigenlijk het voorstel doen om de kadernota in stemming te brengen. Waarna daarna de motie aan de orde komt en in stemming wordt gebracht. Er komt een

stemverklaring van de heer Wegter. Het voorstel is de kadernota 2020-2023 van de gemeente Laren vast te stellen. Wie is voor het vaststellen van? Voor, zijn vijf leden van Larens Behoud, CDA, Liberaal. Vijf? Ik zei het correct toch? Ja? Vijf. CDA, Liberaal Laren met drie personen en drie personen van VVD. Hiermee is de kadernota en de stemverklaring van de heer Wegter komt. De heer Wegter.

De heer Wegter: Er is vanavond politieke uitspraak te doen over de kadernota die voorligt, dank u wel.

De voorzitter: Ik geloof dat de griffier bij vraag toch nog even de recapituleren hoe het ervoor staat. Ik zag vijf van Larens Behoud, één van het CDA, drie van Liberaal Laren en drie van de VVD. En een stem tegen van D66. Hiermee is de kadernota vastgesteld. Dan gaan wij over naar de motie die er ligt en die raadsbreed is ingediend. Ik neem zomaar aan dat u ook raadsbreed wordt mee ingestemd. U stemt in met de motie waarin het college wordt verzocht om de begroting voor het jaar 2020 duidelijk te maken dat er voor de gehele begroting is gekeken naar mogelijkheden tot bezuinigingen, daarbij tevens concrete voorstellingen bezuinigingen aan de gemeenteraad voor te leggen. En gaat over tot de orde van de dag. U stemt in met deze neem ik aan. Iedereen knikt. Oud college zou wat willen zeggen, maar ik kan mij dat eigenlijk niet voorstellen. Goed, dank u voor uw bijdrage. En ik wil eigenlijk de vergadering sluiten.

De heer Van der Zwaan: Ik wilde graag nog het woord van u mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw, ja nog even mevrouw, mijnheer Van der Zwaan.

De heer Van der Zwaan: Dank u wel. Zoals u weet en de anderen ook weten is dit uw laatste officiële vergadering voor de Raad van Laren. We hebben nog wel een afscheid met u. Ik had kunnen beginnen met mevrouw de burgemeester, mevrouw Rinske Kruisinga, maar geleidelijk aan zijn wij naar Rinske gegaan. U bent gekomen hier met ik zou bijna zeggen toch wel een pet op richting de Arhi-procedure. In de loop der jaren heeft u gemerkt dat het merendeel van de Larense raad maar ook de bevolking tegen de Arhi was. En nu heeft in mijn ogen ook achter de meerderheid geschaard. En u daar enorm voor ingezet. Daar bedank ik u enorm voor. We hebben nog officieel een afscheid en vandaar dat ik het heel kort wil houden, ik heb wel een kleinigheid voor u van de raad en ik hoop dat u daarmee in Frankrijk één van uw hobby's kunt uitvoeren.

De voorzitter: Het zijn kwasten. Want ik heb aangegeven dat ik ga schilderen zowel de kozijnen, de luiken als de doeken en dat het maar goed is dat er geen atelierroute in Selles is, waar ik heenga, want het zou u allen tegenvallen. Daar ben ik van overtuigd. Als u zegt van u heeft achter het meerderheidsstandpunt geschaard, heb ik achter alles wat de raad vindt dat er moet gebeuren zal ik als burgemeester ook de woordvoerder voor moeten zijn als daar sprake van is. Dus het gaf niet zozeer mijn mening aan als wel de mening van de raad. Ik wil toch die nuance maken. Ik ben inderdaad gekomen onbekommerd, gekomen uit Frankrijk, waar ik mij niet verveelde, al dachten sommigen dat. Maar omdat het Laren was heb ik het gedaan. Omdat ik het Gooi en de Vechtstreek kende en ik ook nog wel de energie had Laren natuurlijk een hele aantrekkelijke gemeente is. En ik vind ook dat ik goed omarmd ben door u allen en daar kijk ik met plezier op terug.